

de Ønsker om Bortforpagtning, der har været fremme, og jeg vil da gerne spørge det ærede Medlem: Naar han nu ser, at Modstanden mod Udstykning af Præstegaardene i Sønderjylland er saa stærk, som Tilfældet er, kan det ærede Medlem saa ikke tænke sig at medvirke til, at det Ønske, der er om Forpagtninger, et Ønske, som han altsaa næsten i alle Tilfælde godkender, bliver sat ind i Loven som en Ret, saa at man ikke hver Gang skal søge Ministerens Dispensation og det ærede Medlems Konfirmation? Naar Menighederne faar Ret til at bortforpagte Jorden, tvivler jeg ikke om, at Smaafolk vil faa Jorden til Brug, og vi vil derved faa en udmærket god Løsning af Jordspørgsmaalet i Sønderjylland.

Det ærede Medlem var meget glad ved den Udtalelse, jeg havde fremsat om, at Loven af 1922 med Hensyn til Ejendomsretten ikke havde noget Fortrin fremfor Loven af 1919. Dette Standpunkt fastholder jeg. Fra det Øjeblik, der er udstykket, er Forholdet efter Loven af 1922 ganske det samme med Hensyn til Ejendomsretten; Forskellen mellem de to Love er blot den, at efter Loven af 1922 er Afgiften større. Dette er ganske givet.

Men der er to Ting ved Loven af 1922, som gør, at Ejendomsretten spiller en stor Rolle, før man kommer til Overenskomsten. Den ene er den, at Menighedsraadene skal indkalde Ansøgninger, og det er i Virkeligheden det, der bestemmer, hvem der faar Jorden. Dette finder jeg er en ret væsentlig Ting. Og for det andet kan de bestemme Prisen, hvilket er af ganske afgørende Betydning.

Til sidst sagde det ærede Medlem, at Menighedsraadene i Sønderjylland havde haft en bred Finger overfor Smaafolk, naar de kom og skulde have Jord af Præstegaardene, skulde sætte Bo paa denne Jord. Maa jeg blive i Billedet og sige, at hvis man vil en rolig Udstykning i Sønderjylland og en rolig national Udvikling, maa man tage Hensyn til de Stemninger, der nu en Gang er dernede. Det lod jo ogsaa til, at den højtærede Minister havde nogen Sans for disse Stemninger, skønt jeg ganske vist fik det Indtryk, at det kun var for de Stemninger, der fandtes hos hans Meningsfæller. Men hvis man altsaa har Sans for disse Stemninger og ser, at Befolkningens store Flerthal er imod det, der her sker, saa tror jeg, man burde gaa den Vej at holde Fingeren borte fra Udstykning af Præstegaardsjorderne og gaa over til alle de andre Jorder, der er at faa.

Til sidst har jeg en Bemærkning til det

ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle). Det er det ærede Medlems forskellige Standpunkter, der har givet mig Anledning til gentagne Gange at tage Ordet her i Dag. Naar jeg ikke kan medvirke til Gennemførelsen af det Mæglingsforslag, der er stillet i Udsigt, saa er det ikke, hvad jeg tidligere har sagt, fordi jeg ikke gerne vil være med til Udstykning af Præstegaardene, men jeg har en vis Respekt for de Kompromisser, som giver Anledning til nye Krav. Et Kompromis kan være udmærket godt, naar det tjener til at besvære Modsætninger, men et Kompromis af den Beskaffenhed, at der paa Grundlag af det rejses nye Krav, maa man hellere være fri for. Og det, jeg frygter kan blive Følgen af et Mæglingsudvalg i denne Sag, altsaa et Udvalg, der skal mægle mellem Jordkøber og Jordsælger, er dette, at Prisen kommer til at ligge over Jordvurderingsansættelsen, og at de paa-gældende Husmænd som Følge deraf ustandselig vil fremføre Kravet om at blive stillet paa lige Fod med de andre. Derfor har jeg ikke ønsket at medvirke til en saadan Ordning af Spørgsmaalet, jeg stiller mig paa det Standpunkt, som Menighedsraadene staar paa, at man skal lade dem helt og holdent beholde Ejendomsretten og Retten til frivilligt at udstykke, naar det passer dem, og man skal ikke tvinge dem ad juridisk Vej eller søge at lægge et moralsk Pres paa dem, saaledes som det vilde ske gennem det Udvalg, som det ærede Medlem Hr. Holger Andersen talte om, og som det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) sluttede sig til.

Kirkeministeren (Dahl): Jeg kan ikke anerkende den Betragtning, at Ejendomsforholdet til Præstegaardsjorderne i Sønderjylland er væsentligt forskelligt fra Ejendomsforholdet i det gamle Land. Man har ofte i Dag paaberaabt sig Grundbogen i de sønderjydske Landsdele, som skulde udvise, at det var Præsteembedet, der havde Ejendomsretten. De tilsvarende Skøder og Panteregistre i det øvrige Land udviser ogsaa for en hel Del Præstegaardes Vedkommende, at det er Præsteembedet, der har Ejendomsretten, medens der andre Steder ikke staar noget derom. Den egentlige Forskel mellem Sønderjylland og det øvrige Land er, hvad man vistnok ikke har haft for Øje under disse Forhandlinger, at Menighedsraadene i de sønderjydske Landsdele i en ret lang Aarrække har haft Bestyrelsesret og delvis Dispositionsret over Præstegaardenes Jordtilliggende, medens Menighedsraadene herhjemme først ved Loven af 1922